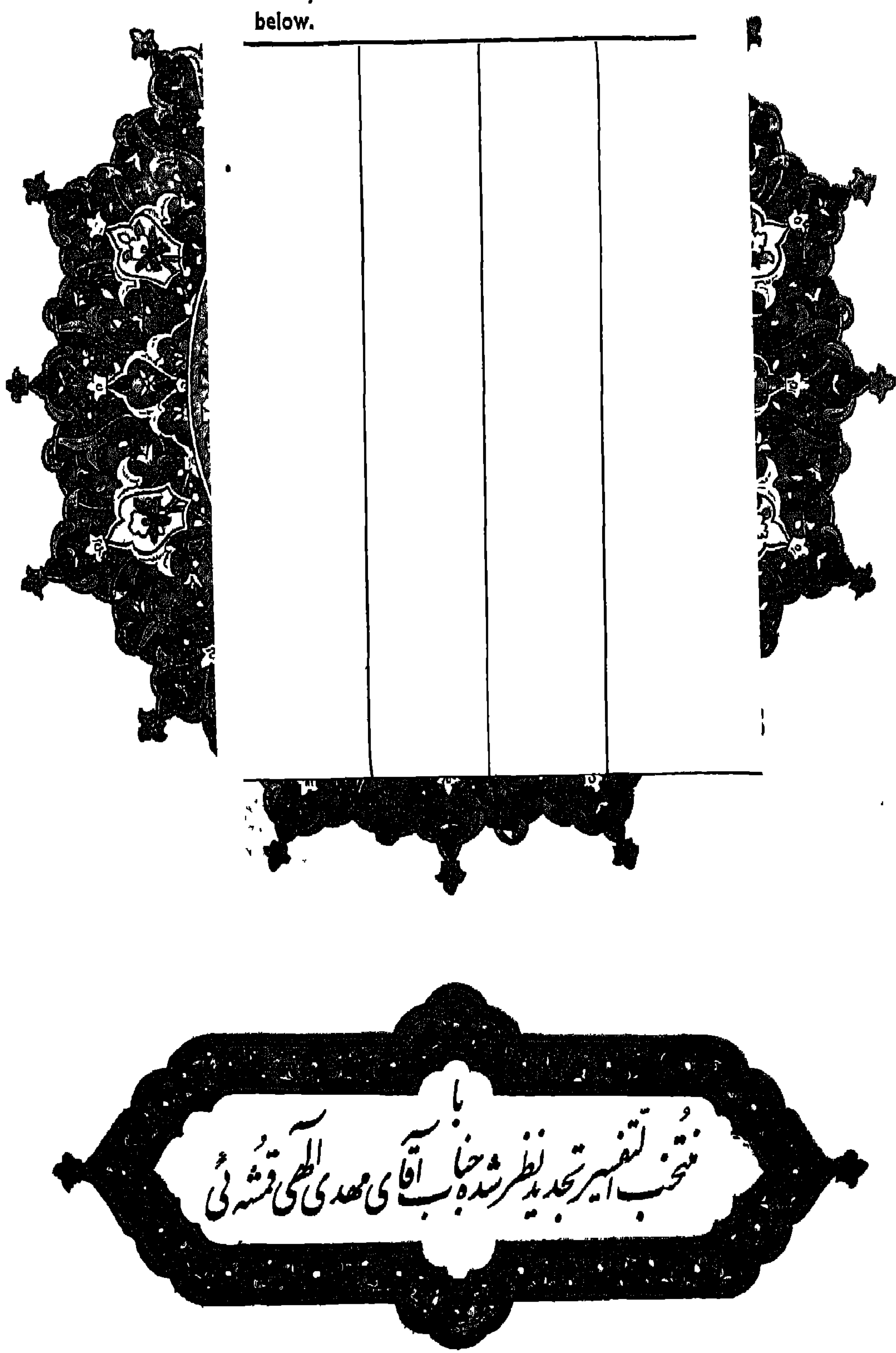
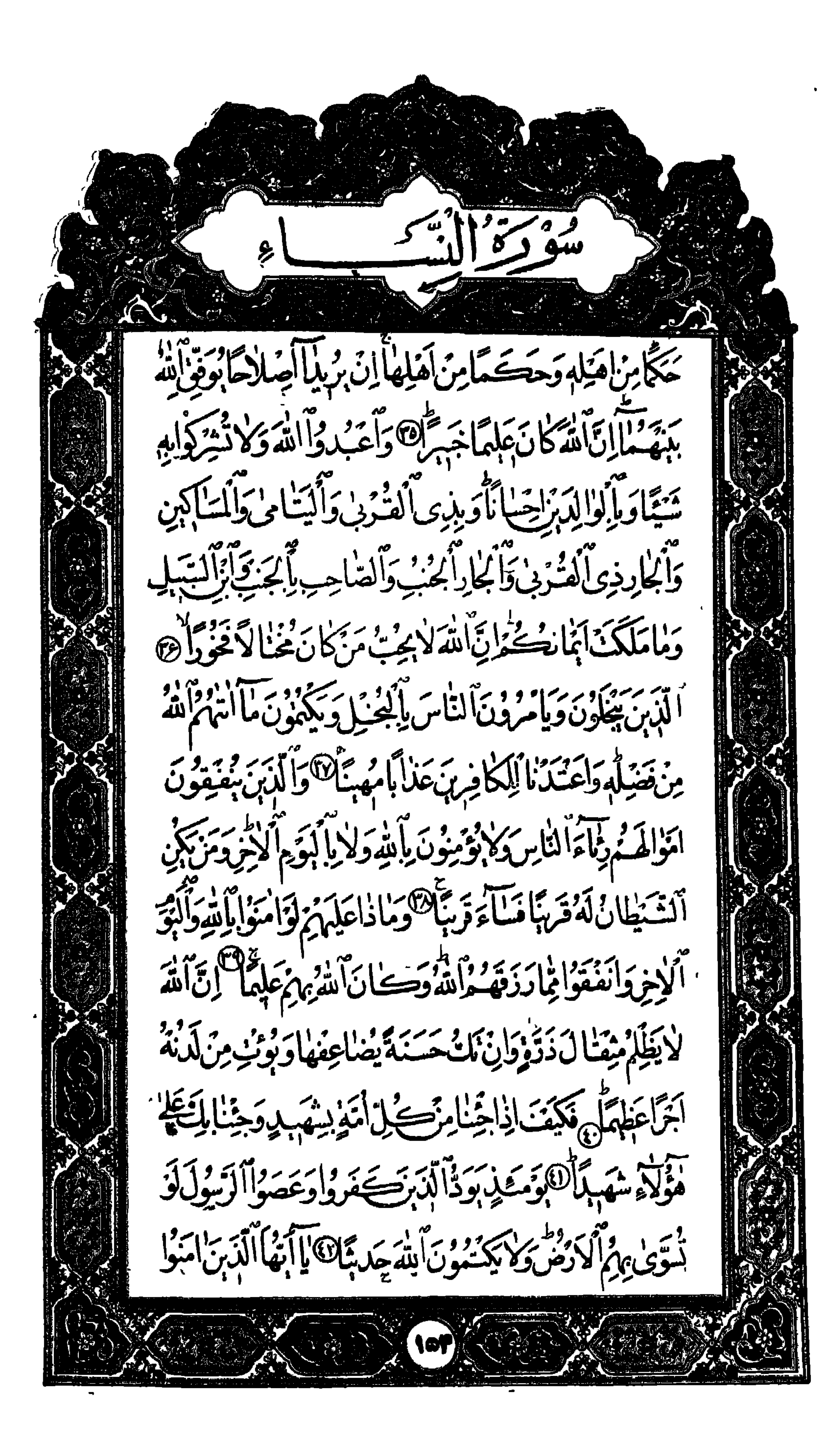

منتخب التفسیر تجدید نظر شده با جناب آقای مهدی الهی قمشه ئی

ضعیف خلق شده است (۲۸) ای اهل ایمان مال یکدیگر را بناحق نخورید مگر آنکه تجارتی از روی رضا و رغبت کرده (و خود را)
و یکدیگر را مکشید که البته خدا با شما مهربان است (و هرگز بقتل و ظلم شما در حق یکدیگر راضی نیست) (۲۹) و هر کس چنین کند
(یعنی بمال و جان مردم دست ظلم دراز کند) از روی دشمنی و ستمگری پس او را بزودی در آتش دوزخ درآوریم و این کار
(یعنی انتقام کشیدن از ظالمان) برای خدا بسیار آسان است (۳۰) چنانکه از گناهان بزرگی که شما را از آن
نهی کرده اند دوری گزینید (یعنی گناهان کبیره) ما از گناهان دیگر شما درگذریم و شما را (در دو عالم) بمقامی نیکو و بلند برسانیم
(۳۱) آرزو و توقع بیجا در فضیلت و مزیتی که خدا با آن بعضی را بر بعضی برتری داده مکنید (یعنی در اموری که موهبت خداست
و اکتسابی نیست مانند نعمت نبوت و ولایت و هوش و حسن و جمال و نطق فصیح و غیره طمع نکنید و بر صاحبانش حسد نورزید)
که هر که از مرد و زن از آنچه اکتساب کند بهره مند شوند و هرچه خواهید از فضل خدا درخواست کنید نه از خلق (تا بشما عطا کند)
که خدا بهمه چیز دانا است (۳۲) ما برای هر کس از ارث نزدیکان از قبیل پدر و مادر و خویشان حقی قرار داده ایم (و بر ترتیب
مقدم و مؤخر ارث و مقدار حق هر وارث را بیان کردیم) بآن عمل کنید و با هر که عهد و پیمان حقوقی بسته اید بهره آنان
را بدهید (و نقض مکنید) که خدا بر هر چیز گواه است (۳۳) مردان را بر زنان تسلط و حق نگهبانی است. بواسطه آن برتری
که خدا بعضی را بر بعضی مقرر داشته و هم بواسطه آنکه مردان از مال خود باید بزنان نفقه دهند پس زنان شایسته و مطیع در غیبت
مردان حافظ حقوق شوهران باشند و آنچه را که خدا بحفظ آن امر فرموده نگهدارند. و زنانی که از مخالفت و نافرمانی آنان
بیمناکید باید نخست آنها را موعظه کنید اگر مطیع نشدند از خوابگاه آنها دوری گزینید باز مطیع نشدند آنها را بزدن تنبیه کنید
چنانکه اطاعت کردند دیگر بر آنها حق هیچگونه ستم ندارید که همانا خدا بزرگوار و عظیم الشأن است (و بر ظلم ظالم از مظلوم انتقام
خواهد کشید) (۳۴) چنانکه بیم آن دارید که نزاع و خلاف سخت بین آنها (یعنی میان زن و شوهر) پدید آید از طرف کسان مرد و کسان زن داوری برگزینید

که اگر مقصود اصلاح داشته باشند خدا ایشانرا بر آن موفقیت بخشد که خدا بهمه چیز دانا و از همه اسرار
خلق آگاه است ٣٥ خدای یکتا را بپرستید و هیچ چیز را شریک وی نگیرید و نسبت بپدر و مادر و خویشان
و یتیمان و فقیران و همسایه خویش و همسایه بیگانه و دوستان موافق و رهگذران و بندگان و پرستاران که زیردست
شما هستند در حق همه نیکی و مهربانی کنید که خدا مردم خودپسند متکبر را دوست ندارد ٣٦ آنگروه
(از یهود و نصاری) که بخل میورزند و مردم را ببخل وا میکنند و آنچه را خدا از فضل خود بآنها بخشیده از آیات
و احکام آسمانی کتمان میکنند (البته بکیفر خود خواهند رسید) و خدا بر کافران عذابی خوار کننده مهیا داشته
٣٦ آنانکه اموال خود را بقصد ریا و خودنمائی می بخشند و بخدا و روز قیامت نمیگروند (ایشان یاران شیطانند)
و هر که را شیطان یار است بسیار بد یاری خواهد داشت ٣٨ و چه زیان بآنها میرسید اگر بخدا و روز قیامت
ایمان آورده و از بهرۀ که خدا بآنان داده برای خدا چیزی انفاق میکردند و خداوند باحوال و نیات
آنان دانا است ٣٩ خدا مقدار ذرۀ بکسی ستم نکند و هر عمل نیکی را زیاد گرداند و (به نیکان)
از جانب خود پاداش بزرگ عطا کند (که بهشت ابد است) ٤٠ چگونه است حال (در روز محشر
و چه اندازه نیکان سرافراز و بدان شرمنده باشند؟) آنگاه که از هر طایفه گواهی آریم و ترا
(ای پیغمبر خاتم) بر این امت بگواهی خواهیم ٤١ در آنروز آنانکه براه کفر رفته و نافرمانی
رسول کردند آرزو کنند که ایکاش با خاک زمین یکسان بودند (و حشری برای آنها نبود)
و از خدا چیزی (از اعمالشانرا) پنهان نتوانند کرد ٤٢ ای اهل ایمان

حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ
بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ
وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾
الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَنْ يَكُنِ
الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ
هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ
تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

هرگز در حال مستی بنماز نیائید تا بدانید چه میگوئید (وچه میکنید) و نه در حال جنابت مگر آنکه مسافر باشید
تا وقتیکه غسل کنید و اگر بیمار بودید (و نتوانستید غسل کنید) یا آنکه در سفر باشید یا قضاء حاجتی دست داده باشد
یا با زنان مباشرت کرده اید و آب تطهیر و غسل نیافتید در اینصورت بخاک پاک تیمم کنید (کف بر خاک زده
آنگاه صورت و دستها را بدان مسح کنید که خدا آمرزنده و بخشنده است ﴿٤٣﴾ ندیدی حال آنانکه از کتاب
بهره‌ئی از علم کتاب یافتند (یعنی علماء یهود و نصاری) که خریدار ضلالت هستند و همی خواهند که
شما اهل ایمان را بگمراهی اندازند؟ ﴿٤٤﴾ و خدا داناتر است بدشمنان شما و دوستی خدا و یاری او شما را:
(از شر آنها) کفایت خواهد کرد ﴿٤٥﴾ گروهی از یهود کلمات خدا را از جای خود تغییر داده و گویند فرمان خدا را
شنیده و از آن سرپیچیم و (بزبان جسارت با تو خطاب کنند) گویند: بشنو که کاش ناشنوا باشی و گویند
ما را رعایت کن و گفتارشان زبان بازی و طعنه و تمسخر بدینست و اگر باحترام گفتندی که ما فرمان حق را
شنیده و تو را اطاعت کنیم و تو سخن ما بشنو و بحال ما بنگر هر آینه آنان را نیکوتر بود و بصواب نزدیکتر و لکن خدا
آنها را چون کافر شدند لعنت کرده که بجز اندکی از آنها (لایق رحمت خدا نیستند و) ایمان نمیآورند ﴿٤٦﴾
ای کسانیکه برای شما کتاب آسمانی فرستاده شده بقرآنی که فرستادیم (برای پیغمبر اسلام) ایمان آورید که مصدق تورات
و انجیل شما است پیش از آنکه مستحق عذاب ما شوید و بروی شما از اثر ضلالت خط محو و خذلان کشیم یا که نه را واژگون کنیم (در روح
انسانی شما را مسخ کردانیم) یا آنکه بر شما مانند اصحاب سبت (یهودانی که بمخالفت حکم خدا روز شنبه صید نمودند) لعنت و عذاب فرستیم
و قضای حتمی خدا البته واقع و نافذ شدنی است ﴿٤٧﴾ محقق است که خدا هر کس را با و شرک آورد نخواهد بخشید و سوای شرک هر که را خواهد میبخشد

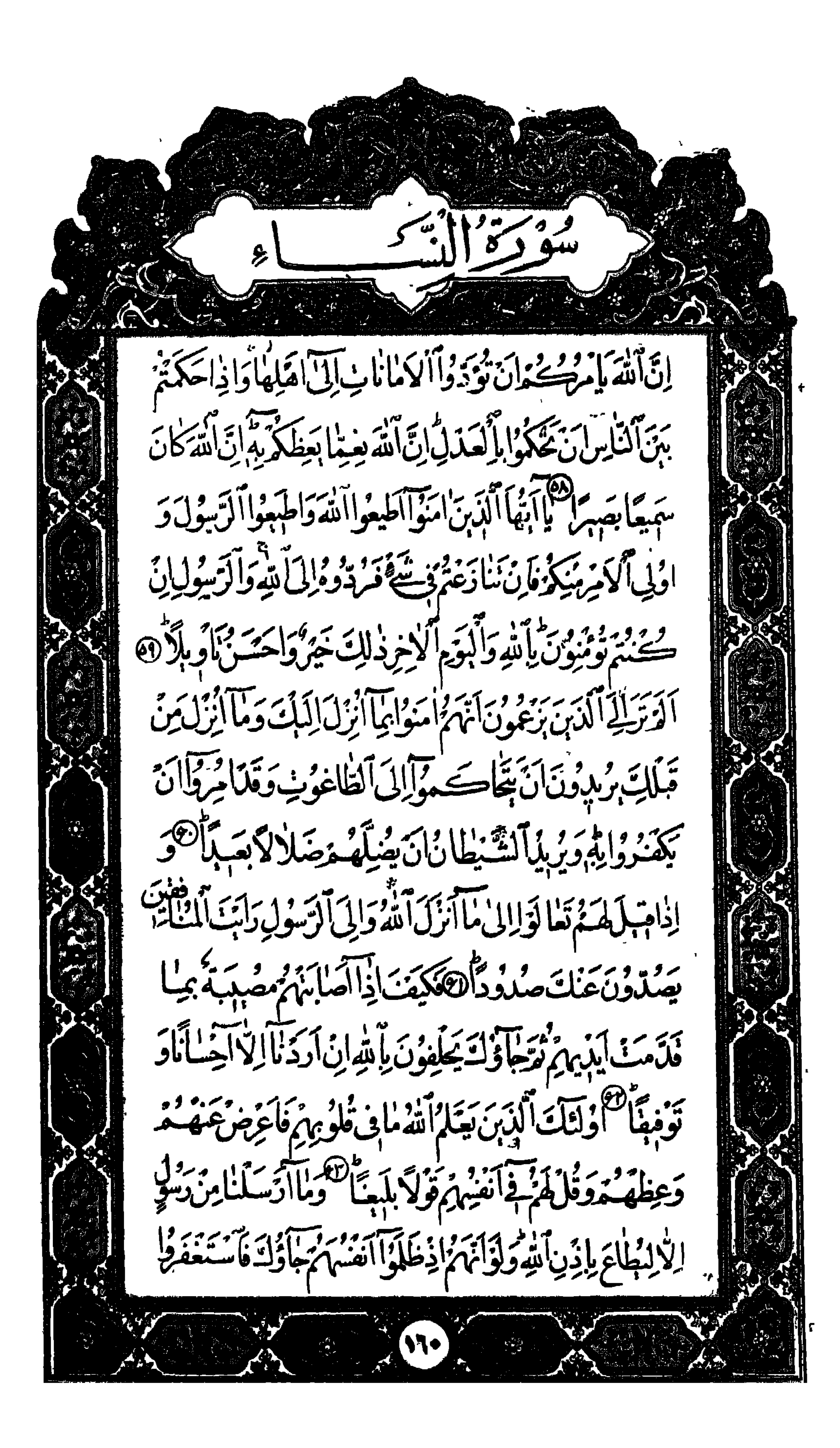
4102

لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا
اِلَّا عَابِرِىْ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ۗ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ
اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً
فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿٤٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ
الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا السَّبِيْلَ ﴿٤٤﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ ۗ وَ
كَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿٤٥﴾ مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ
الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ
وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ۗ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَ
اَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ
بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا
بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى
اَدْبَارِهَاۤ اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ۗ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ
مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ

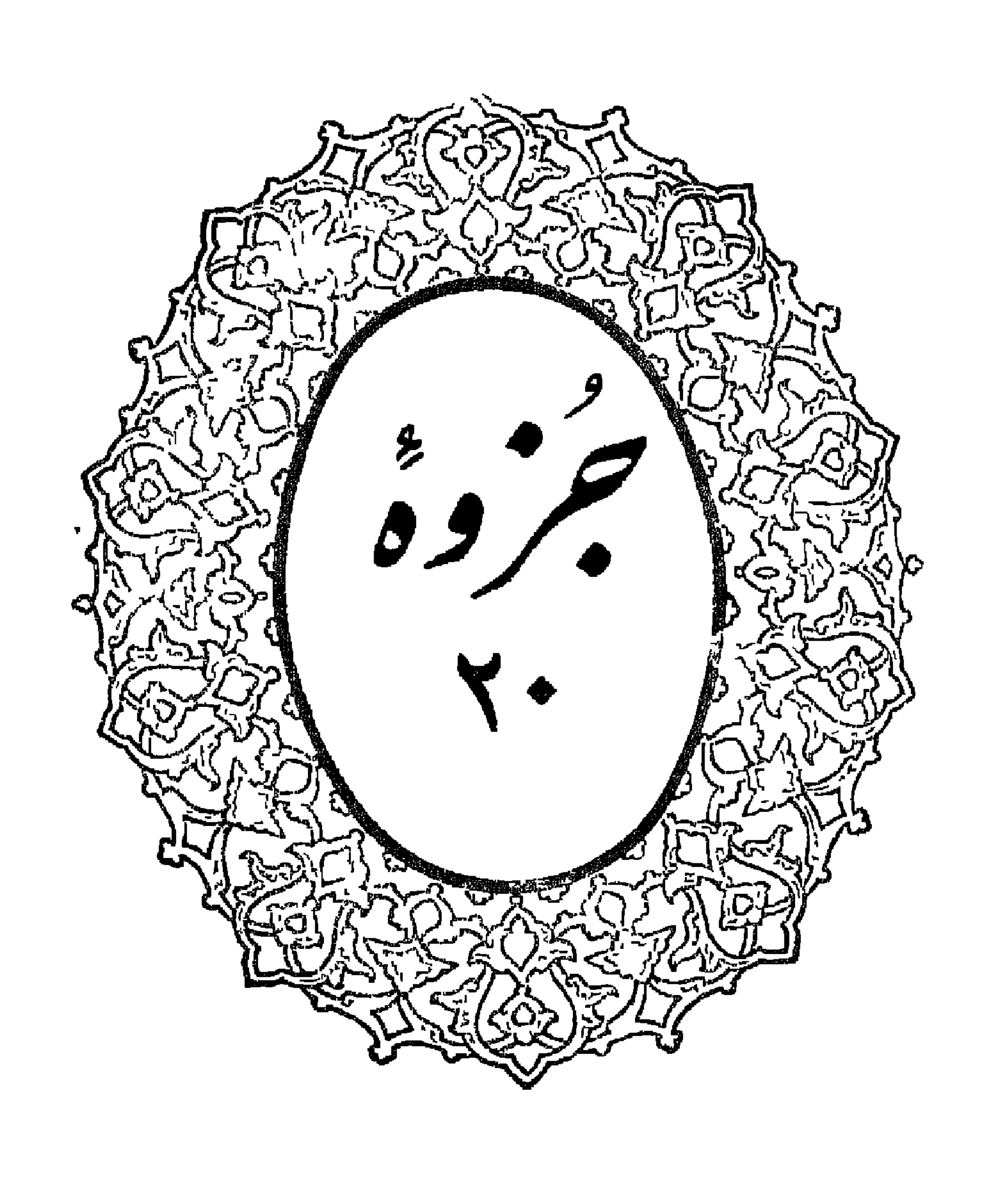
و آنکس که شرک بخدا آورد بدروغی که بافته است گناهی بزرگ مرتکب شده است (۴۸) نمی بینی آنانرا که دعوی
پاک دلی و نیک نفسی میکنند (در موقع عمل چقدر نا پاکند) خدا است که هر که را بخواهد از رذائل پاک و منزه دارد و بقدر فتیلی
(یعنی رشته خرمائی در قضای الهی) بکسی ستم نشود (۴۹) بنگر چگونه بر خدا دروغ میبافند و همین افترا بخدا گناه آشکار
(بر پلیدی نفس و هلاک آنان) بس است (۵۰) ندیدی و عجب نداشتی از حال آنانکه بهره ئی از کتاب آسمانی هم داشتند
(یهودان) باز چگونه به بتان جبت و طاغوت گرویده (با مشرکین هم عهد و پیمان شدند) و بکافران مشرک میگویند
راه شما بصواب نزدیکتر از طریقه اهل ایمان است (۵۱) این گروهند که خدا آنانرا لعنت کرد و هر که را خدا
لعنت کند (و از رحمت خود دور سازد) دیگر هرگز کسی مدد و یاری او نتواند کرد (۵۲) آیا آنانکه از احسان بخلق
به هسته خرمائی بخل میورزند بهره ئی از ملک و سلطنت خواهند یافت (۵۳) آیا حسد میورزند (یهود) با
مردم (مسلمین) چون آنها را خدا بفضل خود برخوردار نمود، چون ما بر آل ابراهیم (حضرت محمد ص)
کتاب و حکمت فرستادیم و بآنها ملک و سلطنتی بزرگ عطا کردیم (۵۴) آنگاه برخی کسان بدو گرویدند
و برخی راهزن دین و مانع ایمان باو شدند و آتش افروخته دوزخ کیفر کفر آنان بس است (۵۵) آنانکه
بآیات ما کافر شدند بزودی بآتش درخشان در افکنیم که هر چه پوست تن آنها بسوزد پوست
دیگرش مبدل سازیم تا سختی عذاب بچشند که همانا خدا مقتدر و کارش از روی حکمت است
(۵۶) آنانرا که ایمان آورده و نیکوکار شدند بزودی در بهشتی درآوریم که نهرها از زیر درختانش جاری است
و در آن زندگانی جاوید کنند و بر آنها در بهشت جفتهای پاکیزه است و آنانرا بسایه رحمت ابدی خود درآوریم (۵۷)

لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى اِثْمًا عَظِيْمًا ﴿٤٨﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى
الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿٤٩﴾
اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَكَفٰى بِهٖٓ اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٠﴾
اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ
وَيَقُوْلُوْنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَآءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿٥١﴾
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يَّلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ﴿٥٢﴾
اَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ النَّاسَ نَقِيْرًا ﴿٥٣﴾ اَمْ يَحْسُدُوْنَ
النَّاسَ عَلٰى مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَقَدْ اٰتَيْنَآ اٰلَ اِبْرٰهِيْمَ الْكِتٰبَ وَ
الْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنٰهُمْ مُّلْكًا عَظِيْمًا ﴿٥٤﴾ فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَّنْ
صَدَّ عَنْهُ ؕ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَعِيْرًا ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا سَوْفَ
نُصْلِيْهِمْ نَارًا ؕ كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُوْدُهُمْ بَدَّلْنٰهُمْ جُلُوْدًا غَيْرَهَا
لِيَذُوْقُوا الْعَذَابَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ لَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ؗ وَّنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيْلًا ﴿٥٧﴾

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ
بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ
أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۖ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ
يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَ
إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا
قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَ
تَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ
وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ
إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا

اداره نشریه اخگر
تهران - خیابان ری دو راه مهندس وسیلهٔ تلفن شماره ۵۲۳۸۸
همء همه روز های چهارشنبه منتشر میشود